

УДК 342.417

**ЕКОНОМІЧНА ДОКТРИНА ІДЕОЛОГІЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ
СОЦІАЛЬНОГО СПРЯМУВАННЯ**

**ECONOMIC DOCTRINE OF THE IDEOLOGY OF THE LEGAL STATE
OF THE SOCIAL DIRECTION**

Сердюк Н.А.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
заступник декана факультету економіки і права
Київського національного лінгвістичного університету,
голова Київської міської організації
«Асоціація українських правників»*

Конституціоналізм як сучасна наука

У науковому дослідженні викладена концепція формування нових економічних принципів, створення яких буде перехідним етапом економічної доктрини ідеології правової держави соціального спрямування і ґрунтується на ряді пріоритетів. Для цього необхідно розробити програми розвитку не тільки регіонів, але і функціонування товарного внутрішнього ринку, що працює на принципах еквівалентного обміну товарною енергомасою. Необхідно розробити принципи переходу від економіки до енергоекономіки, яка є новітньою методологією, що пояснює принципи взаємодії людини з навколишнім середовищем, що дозволяє здійснювати ефективний розвиток суспільства на основі раціонального використання ресурсів, наявних у його розпорядженні.

Ключові слова: економічна доктрина, правова держава, соціальна держава, виробничі процеси, енергоспоживання, енергоресурси.

Закінчується епоха «експлуатації» людини людиною, і починається епоха «експлуатації» енергоресурсів планети людиною за допомогою роботів і автоматизованих виробничих систем, які дозволяють людині мати все необхідне для її розвитку і подальшого освоєння простору. На цьому етапі суспільство вступає в епоху науково-технічного прогресу, коли йде інтенсивне освоєння космічного простору і нанопростору, які ведуть людину до осягнення суті буття і таємниць духовних технологій. Воно (суспільство) вимагає відповідного осмислення і рекомендацій щодо власної перебудови устрою, системи, зв'язків.

На сьогодні у цивілізації існує сім основних рівнів споживання, які кожна

держава задовольняє різними методами: потреба у продуктах харчування, в енергоносіях, у матеріалах і речовинах, у послугах індивідуального користування, в об'єктах громадської інфраструктури, у послугах общинного, державного характеру і потреба в самовираженні. Якість послуг залежить від рівня суспільної організації державної конструкції, усвідомленості дій і духовності громадян тієї чи іншої держави.

У науковому дослідженні викладена концепція формування нових економічних принципів, створення яких буде перехідним етапом економічної доктрини ідеології правової держави соціального спрямування і ґрунтується на ряді пріоритетів. По-перше, люд-

ський фактор вважається основною ідейною рушійною силою суспільного розвитку. По-друге, енергетична галузь є основним джерелом імпульсів перетворювального впливу на сировину і матеріали, які поступають у суспільний виробничо-технологічний комплекс, що дозволяє наповнювати новими стійкими функціями наше середовище проживання.

Завдяки своїм знанням, людина створила на землі три системи своєї подібності: енергетичні комплекси, які пройшли шлях від простого багаття в лісі до ядерних електростанцій і замінили фізичну силу людини у виробничих процесах; виробничі комплекси, які замінили руки і масу тіла людини, окремі знаряддя праці у виробничих процесах і дозволяють сьогодні виготовляти вироби будь-якої конфігурації і технологічної складності з будь-яких матеріалів і речовин, у тому числі і створених людиною (пластмаси, сплави, наноматеріали та інше); інформаційні системи управління, які можуть керувати усіма виробничими процесами без присутності людини, забезпечуючи його благами без особистої участі в процесі виробництва. Все це вказує на те, що цивілізація підійшла до нового етапу своєї взаємодії з навколишнім середовищем, який вимагає відповідної перебудови і соціальних відносин.

Слід сказати, що в ідеології правової держави соціального спрямування істотно змінюється вся конструкція економічних знань, яка сьогодні обмежена економічними (вартісними, грошовими) законами, що регулюють взаємодію людини і навколишнього середовища. По-перше, три системи подібності людини (енергетична, виробнича, інформаційна), які створені на землі, є результатом діяльності всіх людей, що жили на землі за історичний період. Тобто матеріально-майновий комплекс цивілізації створено колективними зусиллями всіх членів суспіль-

ства, що жили на землі на зразок мурашника, який створюється колективними зусиллями всіх мурах. Тому питання власності, яке постійно виникає у цивілізації з часів первіснообщинного ладу, втрачає свою актуальність в епоху інтенсивного розвитку науково-технічного прогресу, що спостерігається сьогодні. З усією гостротою постає питання про розробку корпоративної форми власності в державі, що стала на шлях своєї гармонійної взаємодії із середовищем на основі ідеології правової держави соціального спрямування.

Податкова і бюджетні системи, які існують в сьогоденній економіці, в енергетичній концепції організації народного господарства втрачають свій сенс, оскільки тільки надлишки зекономленої або знову виробленої енергії є джерелом підвищення добробуту, реальними інвестиціями фізичного плану. В іншому випадку хтось у когось повинен вкрасти його частку енергоресурсів або реально, або через привласнення грошей, що сьогодні і відбувається. Тому, бюджетна політика полягає, в першу чергу, у складанні плану розподілу можливого для отримання в подальшому обсягу енергії за видами і напрямками її використання. Зараз це робиться в сучасній економіці у грошовій формі, у майбутньому це буде втілюватися в енергетичній формі. В цих підходах, що використовують різні рахункові одиниці, немає ніякої різниці. Гроші – вимірювач абстрактний, властивістю якого ми суб'єктивно наділили всі об'єкти і процеси, а енергоодиниці (енергоімпульси) є властивістю усього, і на відміну від грошей вони реальні.

Суттєва відмінність енергоекономіки від традиційної вартісної економіки полягає в тому, що в ній ведеться облік не абстрактної вартості товарів, сировини, матеріалів, виробів у грошах (надрукованих папірцях), а враховуються енерговитрати на їх видобуток,

транспортування або виробництво по конкретній енергоємності, зафіксованої приладами, тобто в кіловат-годинах. Така система обліку ресурсів подібна роботі номерків у роздягальні театру, номерків у руках глядачів рівно стільки, скільки пальто є на вішалці. Цей принцип був викладений вченим С.А. Подолінським ще в ХІХ столітті, про що він написав К. Марксу, який високо його оцінив і зрозумів, що його трудова теорія вартості тільки частково відображає процеси взаємодії людини і навколишнього середовища, оскільки суспільство почало впроваджувати у виробництво штучні джерела енергії, зокрема, парові машини [1].

Цивілізація пройшла повз ці відкриття та не була готова до його сприйняття ні технічно, ні науково, закони фізики тільки починали відкривати людям свої таємниці. Наука тільки доторкнулася до електрики, магнетизму, хімії та інших явищ. Сьогодні прийшов час це зробити, дозріли умови для розуміння і використання суспільством принципів нової парадигми світобудови і принципів взаємодії суспільства із середовищем. Сприйняття суспільства за С. Подолінським (людина – енергетична машина) і В. Вернадським (суспільство – біогеохімічна сила) [2] як енергооб'єкта, що перетворює навколишнє середовище, вимагає від системи управління точної інформації про те, скільки реально енергії витрачається в країні за певний проміжок часу або цикл життєдіяльності, щоб забезпечити її виробництво для нового циклу діяльності.

Нова система вимірювання процесів виробництва вимагає не тільки зміни нашого мислення, але дає точність вимірювання усіх об'єктів і процесів. Тобто, можна спланувати майбутню модель функціонування економіки, яка повинна зберегти вже досягнуті обсяги виробництва на колишньому рівні, а для цього потрібно забезпечити енергією всі виробничі процеси в колиш-

ніх обсягах. Щоб оперувати методами такої оновленої енергоекономіки, що заснована на науково-технічному прогресі, відмовившись від архаїчних методів, необхідно чітко уявляти, що речовини, сировина, предмети і товари наділяються нами вартістю тільки тому, що потребували енергетичних витрат на своє перетворення і це в економіці видається за їх вартість, що ідентифікується грошима. Фактично сировина не вимагає грошей, що визначають її вартість, а вимагає людей та енергії на її вилучення із надр землі, транспортування, переробку, вимагає основних фондів для здійснення процесів. Але фонди, в свою чергу, також виникли із сировини і матеріалів, які потребували для свого перетворення енергії, що і враховується в амортизаційних відрахуваннях та позначається у новій економіці як обсяг енергетичних ресурсів, необхідних для виготовлення зношених агрегатів і машин, споруд, а також для забезпечення життєдіяльності людей.

За таких умов усі товари «коштують» стільки, скільки кіловат-годин знадобилося для їх виготовлення, тобто вартість (отримує оцінку). Це не їхня матеріальна частина, як це прийнято в сучасній економіці, а враховується кількість енергетичних одиниць, які потрібні для процесу їх виготовлення від початку до кінця. Згубність економічної теорії полягає в тому, що вона оцінює речову частину товару, не відображуючи і не враховуючи фізичних та інформаційних процесів його виробництва, які реально впливають на зміну простору, що забезпечують видобуток сировини, надають йому нову форму і вводять нову функцію в якість цього товару в навколишнє середовище. Економіка пропонує грошовий метод оцінки процесів, але що ж оцінюють гроші в товарі як його першооснову вона до сих пір сказати не може. Через це і відбуваються всі маніпуляції з грошима, які можуть жити окремо від товару, цирку-

люючи в банківській системі, а енергія не може існувати окремо від товару, і є його життєдайною сутністю, що породила його, і кількість її відома.

Енергоекономіка припиняє ілюзію обману, яка існувала тисячоліттями в свідомості цивілізації, що товари на ринку рівноцінні грошам, а гроші (абстракція) – це товар, адекватний натуральним товарам. Можливість використання зекономленої енергії і її приросту передається інвестиційному комітету, який використовує її відповідно до програм розвитку виробничого потенціалу. Крім цього, існує і ще один шлях, який полягає у відключенні одного з енергетичних агрегатів, потужність якого дорівнює обсягу зекономленої енергії і не витрачати на її виробництво ресурси нації. Це можна здійснювати в тому випадку, якщо в країні усі блага є в достатній кількості, наука щорічно дає можливість отримувати економію енергії в усьому нових і нових обсягах, а товарну масу у виробництві випускати у незмінних кількостях.

У зв'язку з цим, вся увага уряду має спрямовуватися на досягнення випереджаючого розвитку виробництва енергоресурсів, які є джерелом зростання добробуту населення і дають можливість розвивати всі сфери народного господарства. При цьому людина звільняється від фізичної праці, але залишає за собою функції контролера виробничих процесів. Сьогодні завдяки інформатизації це можна робити, навіть перебуваючи на відстані, тобто не на робочому місці, а будь де – на конференції, у відрядженні, вдома, у відпустці. Тільки завдяки наявності енергоресурсів здійснюються всі виробничі процеси. Тому енерговитрати, зібрані по всьому технологічному ланцюжку виробництва товару (від видобутку сировини, його транспортування, переробки), складають портрет його енергоємності або, висловлюючись еконо-

мічною мовою, представляють його собівартість.

Вся маса грошей (сьогодні цю функцію виконують електронні гроші, а про паперові гроші цивілізованої країни можна і забути), що виконує роль рахункових одиниць, сукупність яких показує можливу потужність енергетичного впливу суспільства на суспільство, масштабується з об'ємом вироблюваної в державі енергії. Це дозволяє суспільству використати систему грошового обігу як точну систему виміру, де на одну грошову (інформаційну) одиницю доводиться конкретно встановлена кількість енергії, тобто кількість перетворювальної функції. Одночасно це буде енергетичним курсом національної валюти. Це дозволяє організувати випуск замовленої споживачами продукції, а не друкувати гроші, які без наявності енергоресурсів не зможуть забезпечити функціональність виробництва, а дають все більшою мірою наростаючі інфляційні спотворення.

На рівні держави необхідно провести розрахунок середнього нормативу енергозабезпечення життєдіяльності однієї людини на певний період (розрахувати кошук енергоспоживання), оскільки все вироблене (їжа, енергія, матеріали, предмети, устаткування та інше) є результатом трансформації речовин-енергоносіїв у теплові кванти, зникаючі безслідно в просторі під час перетворення сировини у виробничій фазі в задані товарні форми. Зовсім неважливо буде це здійснюватися за допомогою електроенергії, що обертає деталь на токарному верстаті, або енергії енергоносіїв, що плавить руду в домені, або пального, що згорає в транспортному засобі.

Фактично, всі гроші країни – це гроші народу, що знаходяться на всіх стадіях виробництва, а вірніше, енергоресурсний потенціал нації, видобутий із надр, які належать громадянам, із яких здобута енергія і спрямована суспільством у виробництво для видобутку

сировини, транспортування, створення товарів і послуг, призначених для задоволення потреб населення. Пропонована система розрахунку потреби енергогрошей забезпечує відповідність їх кількості товару і виключає інфляцію. При такому підході уряд не може випустити більшої кількості грошей, як це він практикує сьогодні із паперовими грішми.

Держава, економіка якої функціонує на принципах узгодженого обороту енергоресурсів, відбитого в енергогрошах, здатна правильно використовувати свої ресурси і забезпечувати зростання добробуту народу. У цій системі контролю за народним господарством виходить, що вироблена Міненерго енергія використовувалася у виробничих процесах і у побуті, однак під час цього зникала у просторі, але в міру її використання інформація про її використання у вигляді енергогрошей надходила в Міненерго, яке отримує можливість планувати свою роботу в частині споживання природних енергоносіїв і вироблення з них енергії відповідного виду.

Грошова і товарна маса у цій системі виявляються чітко збалансованою, забезпечується регулювання інфляційних процесів і виключається розкручування інфляційної спіралі як явища, притаманного ортодоксальній економіці. Одними з елементів системи господарювання країни, що провокують інфляцію, є підприємства, які працюють на експорт, в чому полягає один із секретів сьогодишньої інфляції, що не піддається усуненню. Цей секрет не розуміють олігархи, які мають від цього «примарний» прибуток, що завдає при цьому збиток збереженню народних ресурсів, тобто національним інтересам. Експорт зменшує обсяг товарної маси в країні при вивезенні її за кордон, а кількість національних грошей, що забезпечують роботу експортних виробництв, не тільки не зменшується,

а збільшується від циклу до циклу, адже державі на випуск експортних товарів потрібно випускати гроші, щоб підприємства-експортери могли закупити все необхідне для виробництва у вітчизняних підприємств-постачальників.

Через зупинку підприємств припиняються експортні поставки, приплив валюти падає, розплачуватися за іноземними кредитами стає нічим, що змушує уряд звернутися до міжнародних фінансових інститутів за міжнародним позикою, які працюють за схемою, що подібна валюті, отриманій за експортний товар. Це призвело в економіці України до падіння видобутку вугілля, виробництва чавуну й сталі, хімічної продукції, зупинки підприємств машинобудівного комплексу, виробництва озброєння, літаків, кораблів, автомобілів, сільськогосподарської техніки, продуктів харчування, будівництва житла, скорочення вантажоперевезень, викликало зубожіння населення і його скорочення більш ніж на 20% (10 млн чоловік). Наша державна модель є «підприємством», що працює з мінусовою рентабельністю щодо відтворення населення. Крім того, за різними підрахунками в останні 25 років від 3 до 5 млн українців виїхали на заробітки у різні країни [3].

Ці факти говорять, що існуюча в Україні соціальна модель вимагає переорієнтації поєднання ресурсів країни в тих напрямках, які забезпечать не тільки зростання добробуту народу, а й приріст населення. Для цього необхідно розробити програми розвитку не тільки регіонів, але і функціонування товарного внутрішнього ринку, що працює на принципах еквівалентного обміну товарною енергомасою. Основою технічного переозброєння виробництва повинна стати енергетична складова, що забезпечує зростання виробництва електроенергії і заощадження енергоресурсів на базі наукових розробок (науку слід перетворити на складову час-

тину виробництва і фінансувати через витрати виробництва), що забезпечить зниження енергетичної собівартості продукції і призведе до зниження цін.

Вивільнену за рахунок енергозберігаючих технологій енергію держава зможе направити на розвиток сфери суспільного споживання: доріг, житла, охорони здоров'я, допомоги нужденним і малозабезпеченим, підвищити пенсії, збільшити фінансування освіти, науки, удосконалити процеси, які впливають на демографічні показники. Необхідно створити додатковий, інтеграційний рівень виробничо-економічної взаємодії соціально-економічних потенціалів областей України у вигляді семи приблизно однакових за енергетичним потенціалом регіональних об'єднань – соціально-технологічних територіальних округів (ТПК – територіально-промислових комплексів). Це дозволить мати нову економічну модель, в якій будуть функціонувати кілька рівновеликих, промислових комплексів, здатних самостійно вирішувати свої питання соціального і виробничого характеру. Центральні органи управління розвантажатися від дріб'язкової роботи, оскільки в округи будуть передані питання поповнення та використання бюджету, інвестиційного розвитку, взаємодії з місцевими органами самоврядування, які сьогодні за кожною зміною, пов'язаною із перерозподілом коштів, ідуть у центр, вони будуть основною «кузнею кадрів» для центральних органів влади.

Слід переорієнтувати ідеологію розвитку економіки з виробничого напрямку, оскільки такого обсягу товарної маси Україні не потрібно, на економіку розвитку інфраструктурної та соціальної складових, проте вони необхідні для розвитку комфортності селищ, міст, областей, де виробничі комплекси є інструментами, що забезпечують їх розквіт і добробут, а не знаряддям наживи і експлуатації для «обраних».

Необхідно буде внести корективи в політику ціноутворення, оподаткування, формування бюджету, оплати праці, регіонального розвитку, в ряд інших соціально-економічних складових, а також у систему контролю за дотриманням встановлених нормативів, правил, законів [4; 5; 6; 7]. Досвід його застосування для підприємств був розроблений і застосований у дагестанському колгоспі ім. Орджонікідзе М.А. Чертаєвим у 1985 р, який нам відомий під назвою «внутрішній госпрозрахунок» [8]. У господарстві на основі колективно-часткової власності на корпоративних засадах здійснювалася виробнича діяльність, у яку були залучені і працівники непродуктивної сфери (вчителі, лікарі, міліціонери, які одержували свою частку доходу). Під час діяльності за три роки виробництво зросло в два рази, витрати на виробництво знизилися у 4 рази, кількість управлінців скоротилося в 9 разів. Через 10 (у 2000 р) років за підсумками року кожен учасник став отримувати по 15 млн карбованців, були відкриті нові напрямки діяльності, стандарт добробуту висловлювався в тому, що кожна сім'я мала добротний триповерховий будинок, народжуваність у 6 разів перевищила смертність на тлі загального падіння народжуваності в країні і республіці. На кожному дитину відкривався майновий пай для нарахування коштів, пенсіонери отримували дивіденди на свої акції, була побудована потужна соціально-побутова інфраструктура для відпочинку і культурного життя. Хочеться підкреслити, що колгосп цього домігся протягом 10 р. у той час, коли економіка країни в цілому стагнувала.

В Україні у Криму також є досвід організації виробництва на основі нової економічної системи, представлена Ю. Файгінім в 1995-1997 рр., яка передбачала впровадження прогресивної системи оплати і оподаткування. Були досягнуті позитивні результати,

підприємства виходили з боргів, почали працювати з прибутком, платити податки. Питання обговорювалося в Парламенті АР Крим, але через політичні катаклізми, які охопили країну, справа далі експерименту не пішла. Всі послідовники, які брали цей досвід М.А. Чертаєва за основу, домоглися високих результатів.

Так само с. Прохорівка Белгородської області. У цілому Білгородська область стала регіоном розвитку. Російський прем'єр М. Касьянов, який побував у с. Прохорівка, був вражений побаченим і пообіцяв запровадити цей досвід у масштабах країни, але так і не зробив цього. Вражає те, що було під силу простим людям, для прем'єра виявилось непідйомним. Ці приклади окреслюють можливості розвитку одного села в умовах паралізованої в цілому економіки держави. Впровадження цього методу в масштабах всієї країни, що взяла курс на вихід в лідери, буде набагато ефективнішим. Здійснення економічної політики вимагає чіткого функціонування механізму розподілу створених суспільством благ, який є показником рівня духовності нації.

Слідуючи цьому підходу, суспільство через інститути держави має оцінювати своїх громадян, тобто свої складові елементи, як капіталіст своє майно, а воно цього не робить. Тому у виробництві «працює» обладнання із встановленою, відомою вартістю, а робоча сила використовується за вартістю, як її оцінить роботодавець, який про методологію її оцінки не має жодного уявлення. Хоча ця методологія не така складна, щоб нею не могли користуватися підприємці. Просто держава повинна узаконити перелік послуг і товарів, які повинні отримувати люди за свою працю в сучасному суспільстві, тобто встановити нормативи споживання для людини, які враховували б усі аспекти розвитку його як особистості, амортизацію і відтворення середовища її існування.

Якщо вартість людського життя – перше питання в організації розподільного механізму створених благ, то організація податкової системи держави є другим питанням. Ми знаємо ще від Маркса про існування земельної ренти. На сьогодні рентний принцип розподілу прибутку повинен бути присутнім не тільки в сільському господарстві, а й у виробництві енергоресурсів, у системі державного управління і при використанні продуктів інтелектуальної власності (сучасний працівник промислового підприємства також є носієм інтелектуальної власності).

В організації економічної діяльності суспільства надзвичайно важлива духовна складова, яка дозволяє реалізовувати партнерські відносини між суб'єктами господарської діяльності. Професіоналізм, чесність, обов'язковість – це необхідні якості ділових партнерів, без яких економіка перетворюється в нерегульований ринок, стрясає кризами, в основі яких лежить обман, хитрощі, конкуренція. Перехід до корпоративної співпраці відкриває широкі перспективи для розвитку нашої цивілізації, процвітання нащадків і їх щасливого життя, забезпеченого творчою, інтелектуальною працею і духовністю. Необхідно розробити принципи переходу від економіки до енергоекономіки, яка є новітньою методологією, що пояснює принципи взаємодії людини з навколишнім середовищем та дозволяє здійснювати ефективний розвиток суспільства на основі раціонального використання ресурсів, наявних у його розпорядженні.

Духовність нації в сфері виробничих відносин, що забезпечують процеси відтворення елементів конструкції державної системи, визначається діючою системою оцінки вироблених благ і їх розподілу між громадянами, ефективністю їх впливу на розвиток і дотримання пропорційних співвідношень всіх елементів державної конструкції і, в першу чергу, людини і навколишнього середовища.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Подолинський С.А. Вибрані твори / Упоряд.: Л.Я.Корнійчук. КНЕУ, 2000. 328 с.
2. Вернадский В.И. Живое вещество. М. : Изд-во «Наука», 1978. 357 с.
3. Белобров Д., Седова Я. Трудова депопуляція: як виїзд українців на заробітки впливає на демографію країни // Громадське Телебачення. 02.08.2018. URL: <https://hromadske.ua/posts/iak-vyizd-ukrainsiv-na-zarobitky-vplyvaie-na-demohrafiu> (дата звернення 13.08.2018).
4. Каганець І.В. Арійський стандарт: Українська ідея епохи великого переходу. К. : А.С.К., 2004. 336 с.
5. Шилов Ю.А. Прародина ариев. М. : СИНТО, 1995. 742 с.
6. Шилов Ю.О. Джерела витоків української етнокультури XIX тис. до н.е. – II тис. н.е. К. : Аратта, 2002. 272 с.
7. Kemp Artur. March of the Titans. 33000 BC – 2000 AD. A History of the White Rase. V. 1. "Ostara Publications". 2001. URL: www.white-history.com. Український переклад: журн. «Перехід–IV». 2001, № 2 (7). С. 51–68. (дата звернення 01.02.2016).
8. Чартаев Магомед Абакарович // Википедия – свободная энциклопедия. URL: https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B0%D0%B5%D0%B2_%D0%9C%D0%B0%D0%B3%D0%BE%D0%BC%D0%B5%D0%B4_%D0%90%D0%B1%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87.

В научном исследовании изложена концепция формирования новых экономических принципов, создание которых будет переходным этапом экономической доктрины идеологии правового государства социальной направленности и основывается на ряде приоритетов. Для этого необходимо разработать программы развития не только регионов, но и функционирования товарного внутреннего рынка, работающих на принципах эквивалентного обмена товарной энергомассой. Необходимо разработать принципы перехода от экономики до энергоэкономики, которая является новейшей методологией, объясняет принципы взаимодействия человека с окружающей средой, что позволяет осуществлять эффективное развитие общества на основе рационального использования ресурсов, имеющихся в его распоряжении.

Ключевые слова: экономическая доктрина, правовое государство, социальное государство, производственные процессы, энергопотребление, энергоресурсы.

In this scientific study the concept of formation of new economic principles is outlined. Creation of these principles will be a transitional phase of the economic doctrine of the ideology of a legal state of social orientation and is based on a number of priorities. It is necessary to develop programs of not only the region but also the functioning of the internal market trade that works on the principle of equivalent exchange commodity energomasoyu. It is necessary to develop the principles of transition from economy to energy economy, which is the latest methodology that explains the principles of human interaction with the environment that allows for the effective development of society on the basis of the rational use of resources available at its disposal.

Key words: economic doctrine, law state, social state, production processes, energy consumption, energy resources.
